

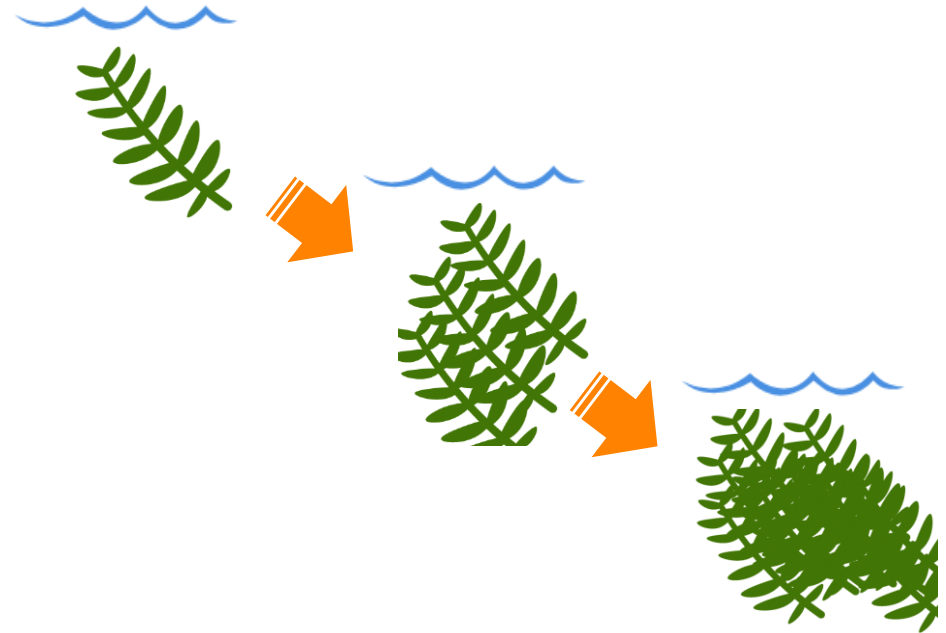
Turvemaiden viljelytilanne Suomessa

Hanna Kekkonen

Luke

Turve...

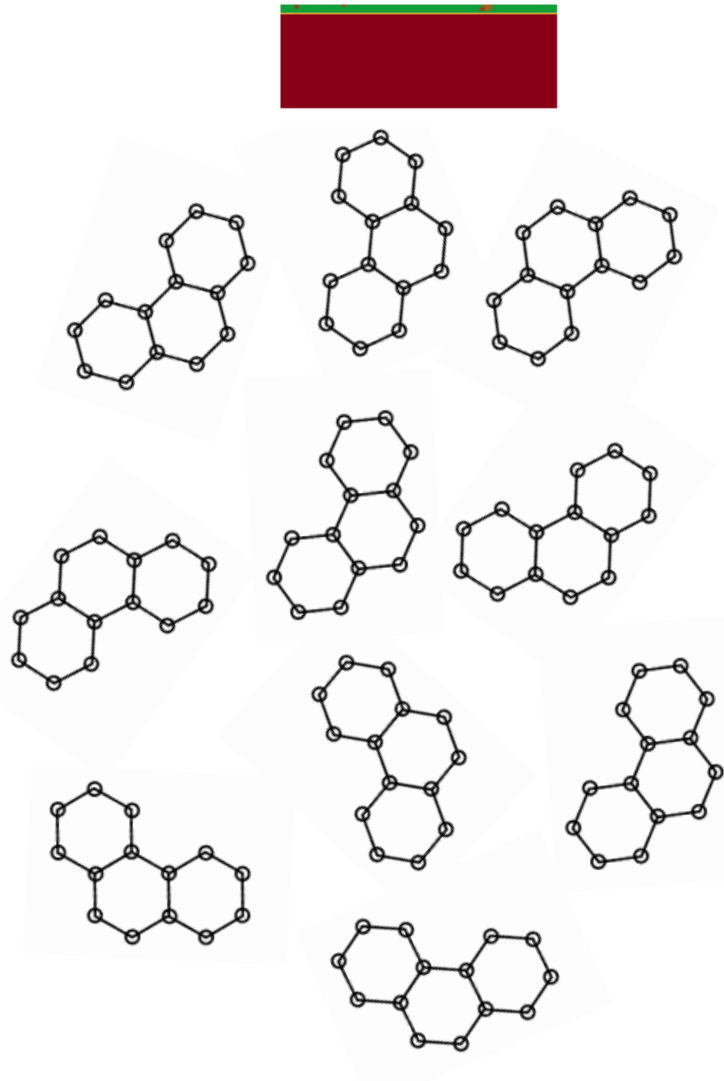
- Turvetta syntyy aikojen saatossa, kun kuollut kasvimateriaali maatuu kosteissa olosuhteissa, mutta hajoaminen on epätäydellistä
- → hapenpuutteesta ja peittävästä vedestä johtuen kasvimateriaali ei hajoa kunnolla → kerrostuu → turvetta!

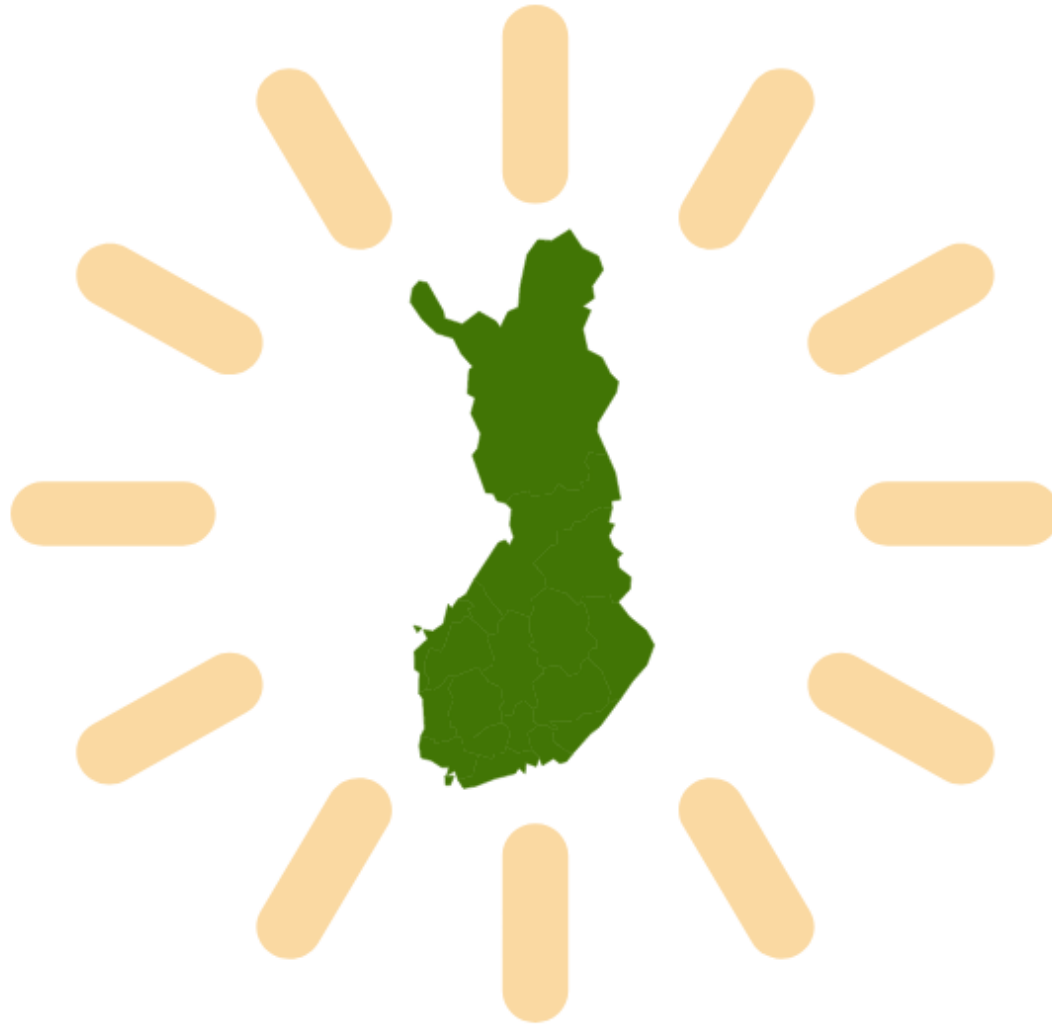
Turvemaat...

Turvemaat sitovat itseensä kaksinkertaisen hiilimäärän verrattuna kaikkiin maailman metsien biomassaan, ja itse asiassa turvemaa kykenee sitomaan hiiltä n. 10 x per ha verrattuna mihinkään muuhun ekosysteemiin

Turvetta syntyy nopeiten alueilla, joissa lämpötila on vuoroin riittävän lämmin nopeaan kasvimassan syntyyn, mutta vuoroin alhainen jolloin kuollut kasvimassa hajoaa riittävän hitaasti...

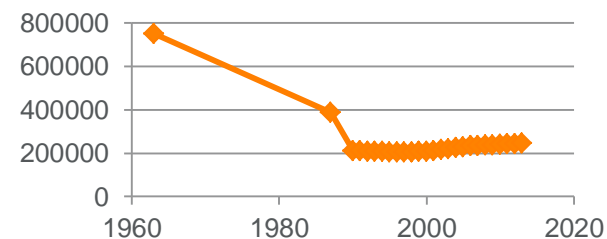
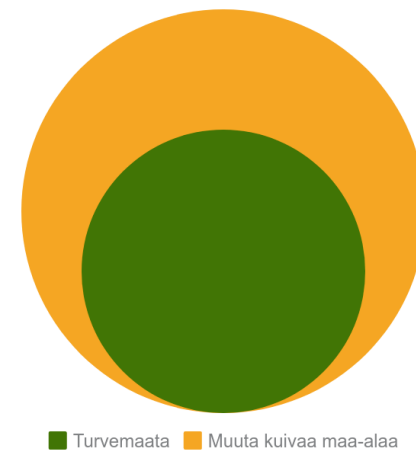
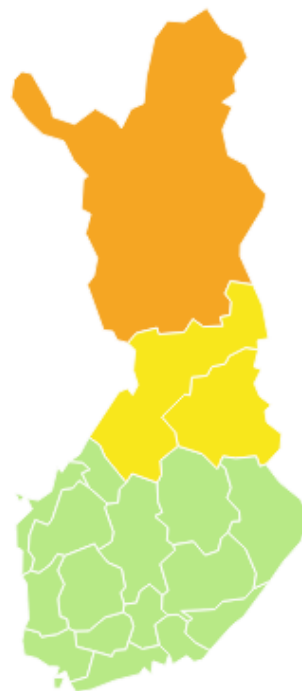
....niin kuin Suomessa!

- Suomen **kuivasta maa-alasta** noin 1/3 on turvemaata (n.9,08 milj. ha)
- Aikojen saatossa turvemaata on raivattu pelloksi arviolta 0,7-1 milj. ha, mutta osa on jo hajonnut ja muuttunut multa- tai kivennäismaaksi, osa ei enää maatalouskäytössä
- **Nykyään** noin 250 000 ha viljelyskäytössä → noin 10 % viljelyalasta

→ koetaan hyviksi viljelysmaiksi, joskin hallanarkoja ja märkiä viljellä, helppo raivata, yl. Ei kivisiä

- Suomen **kaikista turvevaroista** 1/3 sijaitsee Lapissa, 1/3 Oulun läänissä ja 1/3 Oulun lääniä eteläisemmissä osissa

Eloperäisten peltöjen pinta-ala (ha) 1963-2013

Kuva: K.Regina 2015

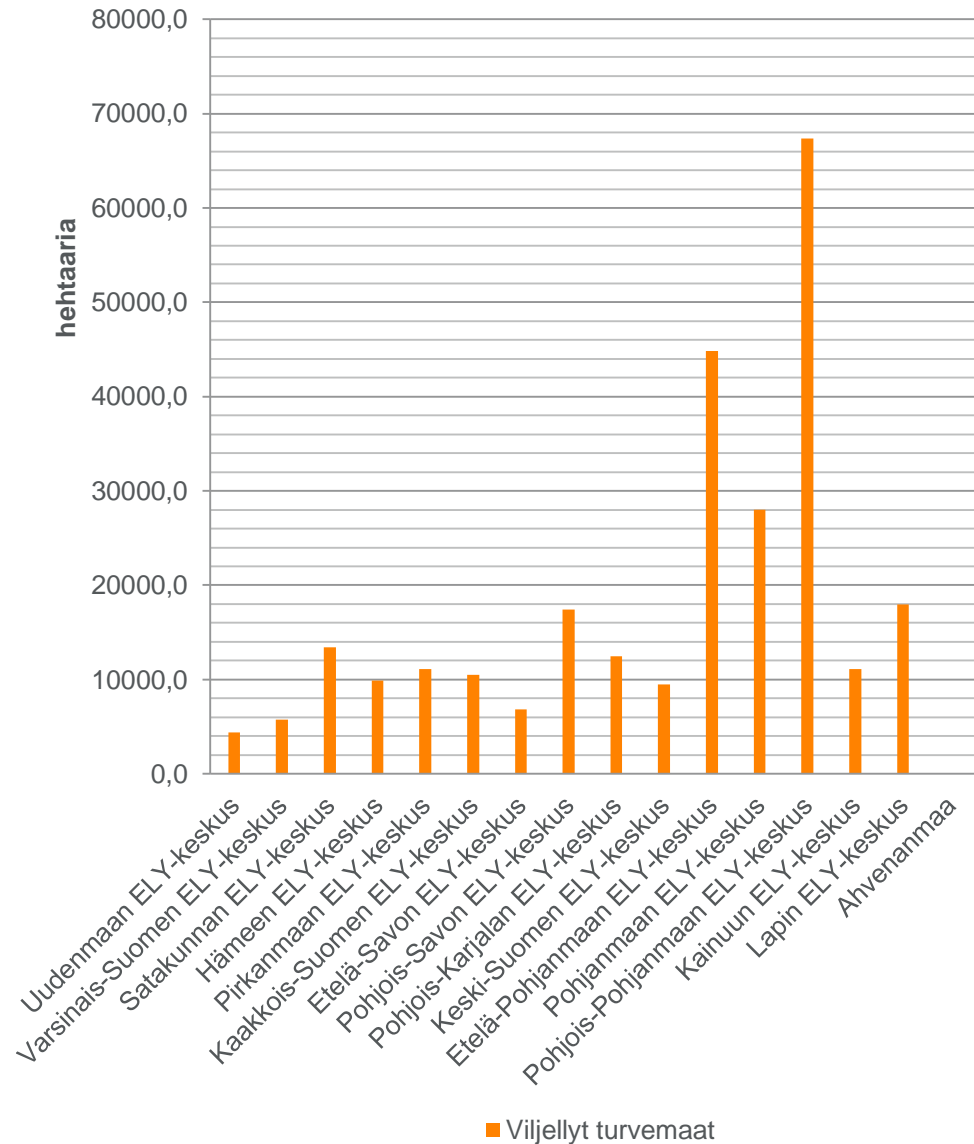
Viljellyt turvemaat

- **Pinta-alallisesti viljeltyjä turvemaita sijaitsee eniten Pohjois-Pohjanmaalla ja toiseksi eniten Etelä-Pohjanmaalla:**

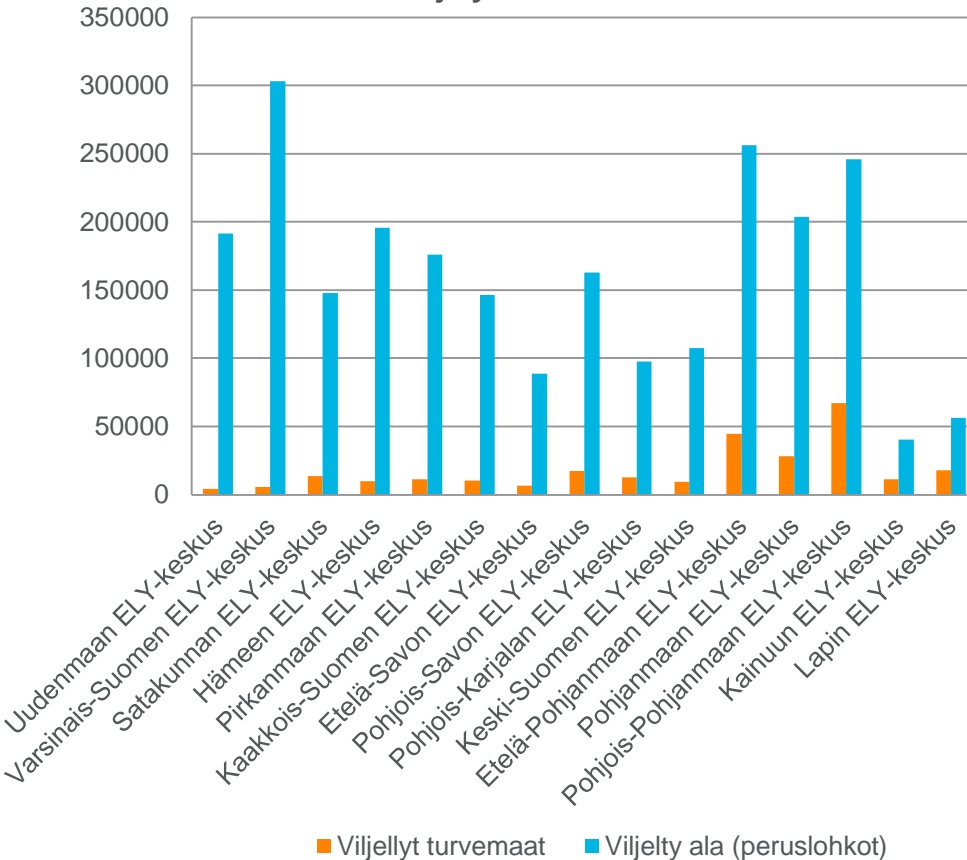
67364 ha v.2016 PP

44836 ha v. 2016 EP

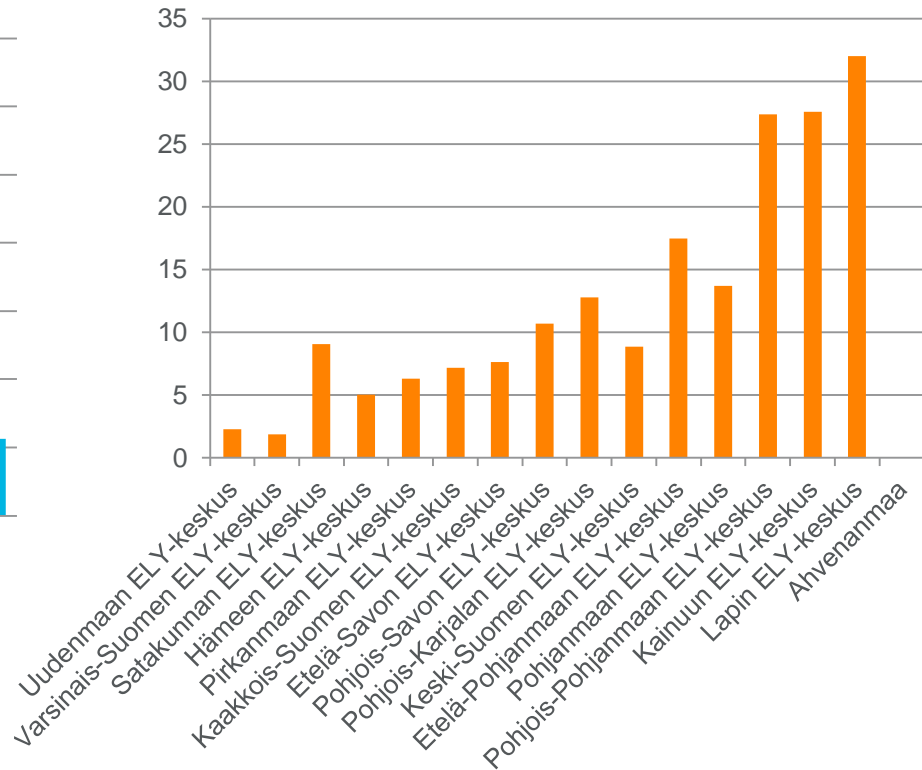
(sis. Viljellyt soistumat, ohut- ja paksuturpeiset turvemaat)

Kokonaisviljelyala ja turvemaiden osuus viljelyalasta

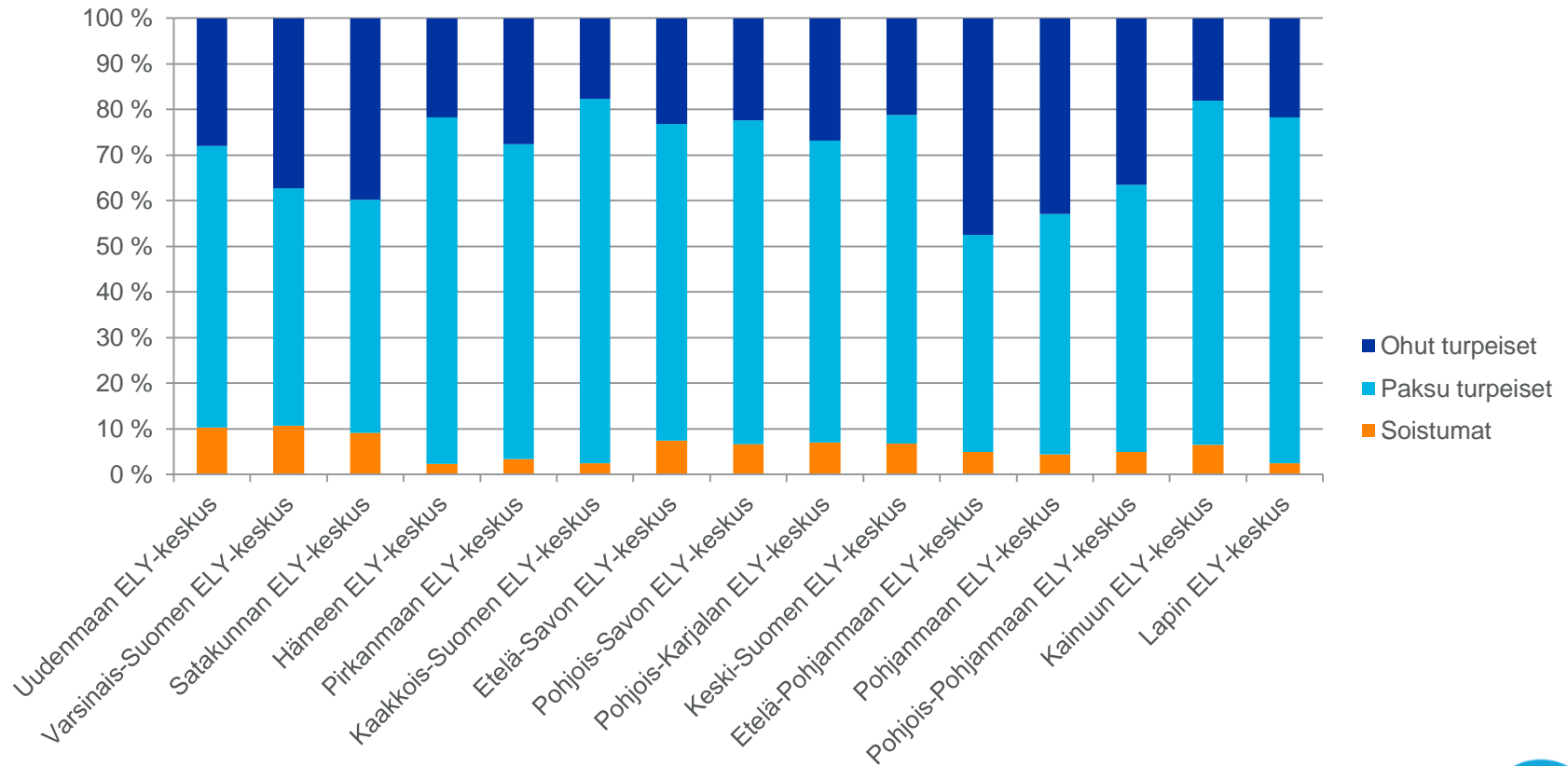

Turvemaiden % osuus viljelystä alasta

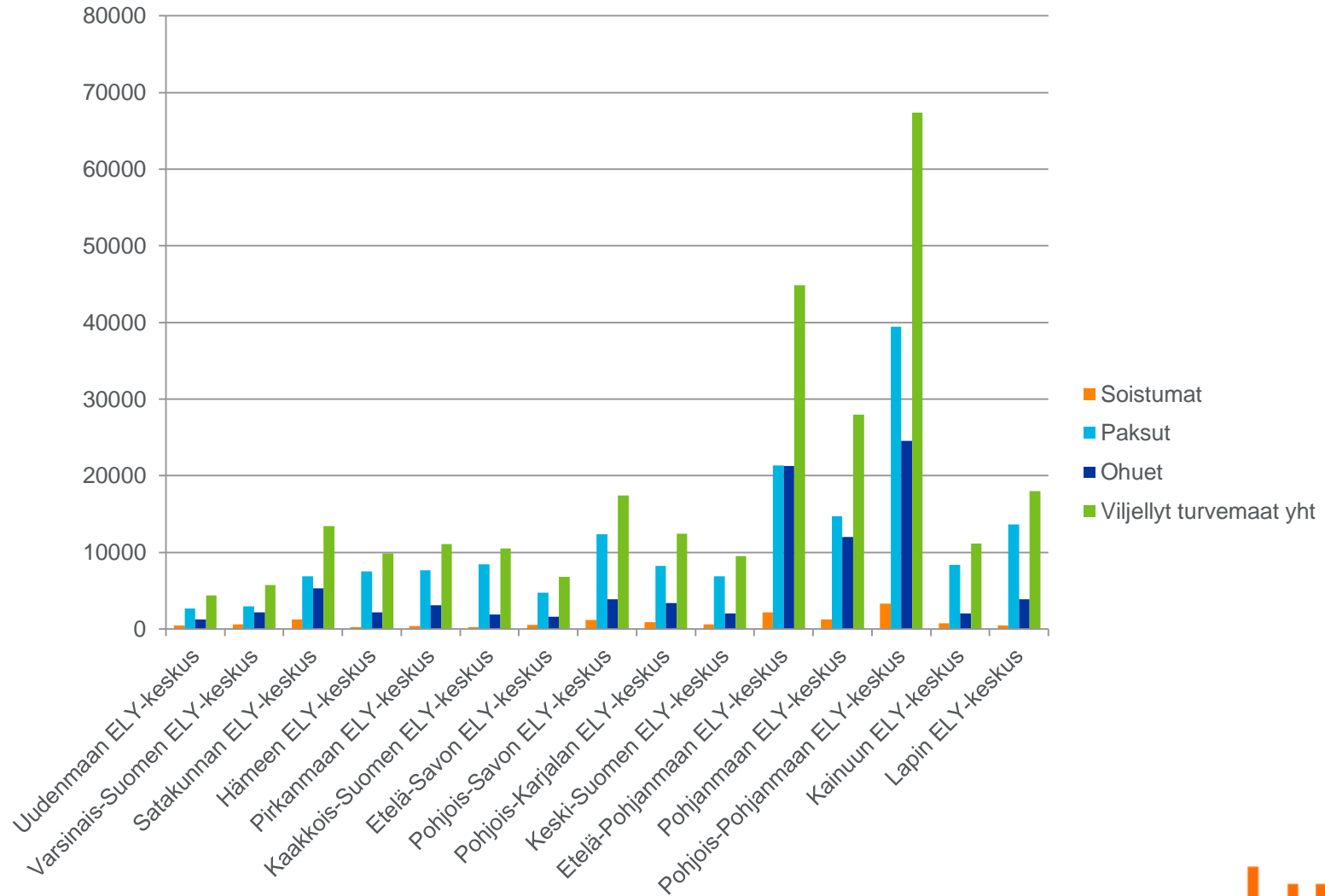

- ...sen sijaan turvemaiden **OSUUS** viljelystä pinta-alasta on suurin Lapissa, ja toiseksi suurin Kainuussa
- (sis.soistumat, paksu- ja ohut turpeiset turvepellot)

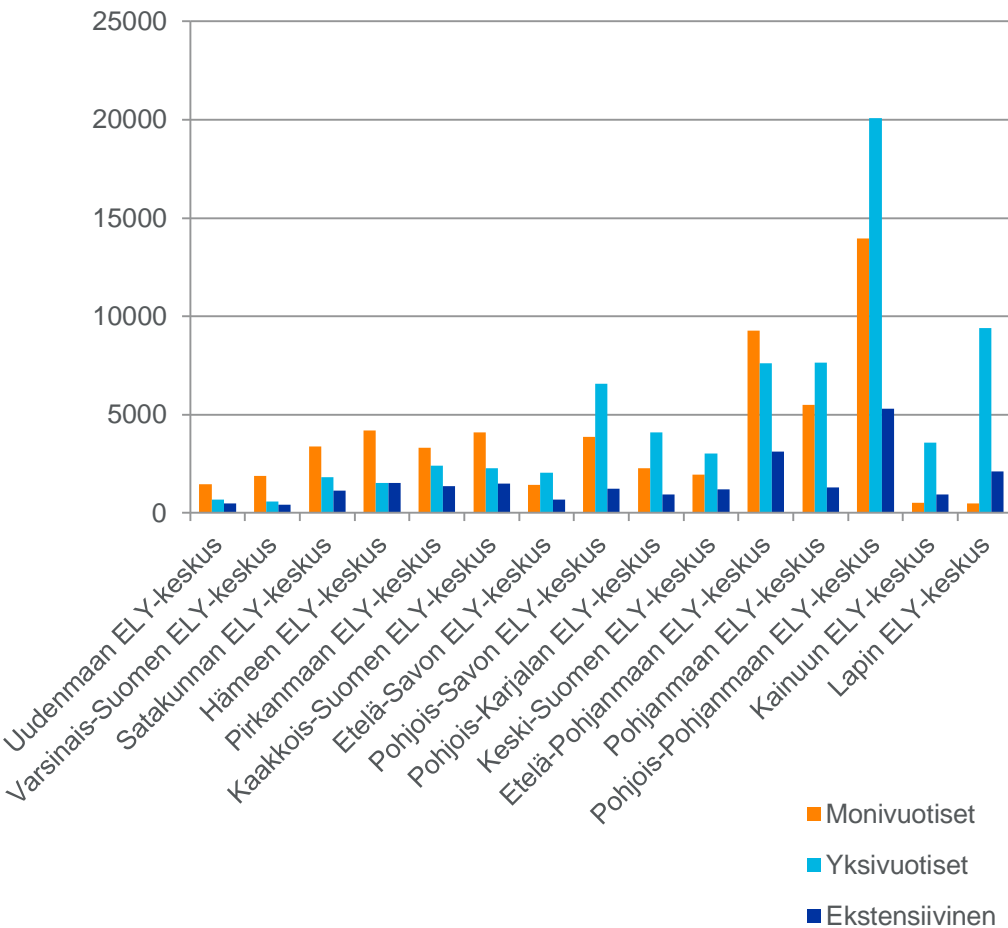
- Suurin osa (60%) viljellyistä turvemaista on **paksuturpeisia**, eli turvekerros on 60 cm tai sitä paksumpi → paljon hiiltä varastossa

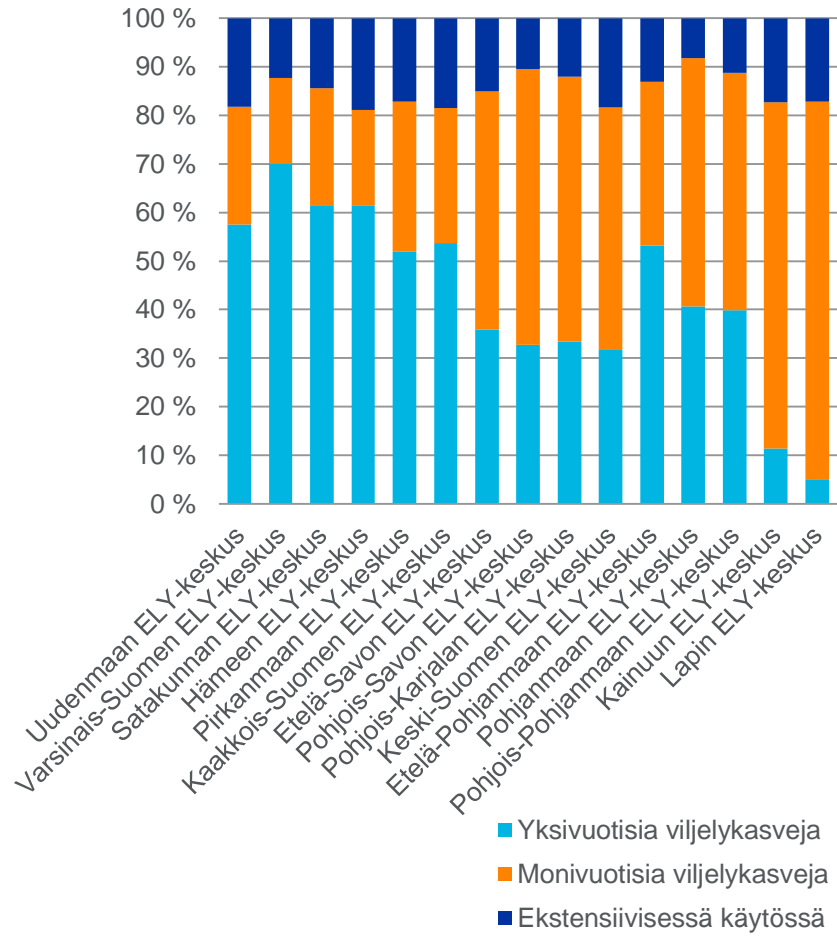
..ja ne sijoittuvat hyvin pitkälle aiemmin havaituille alueille joissa paljon turvemaita..

Turvemailla viljellään....

Turvemaiden viljelyintensiteetti (paksu + ohut turvekerros)

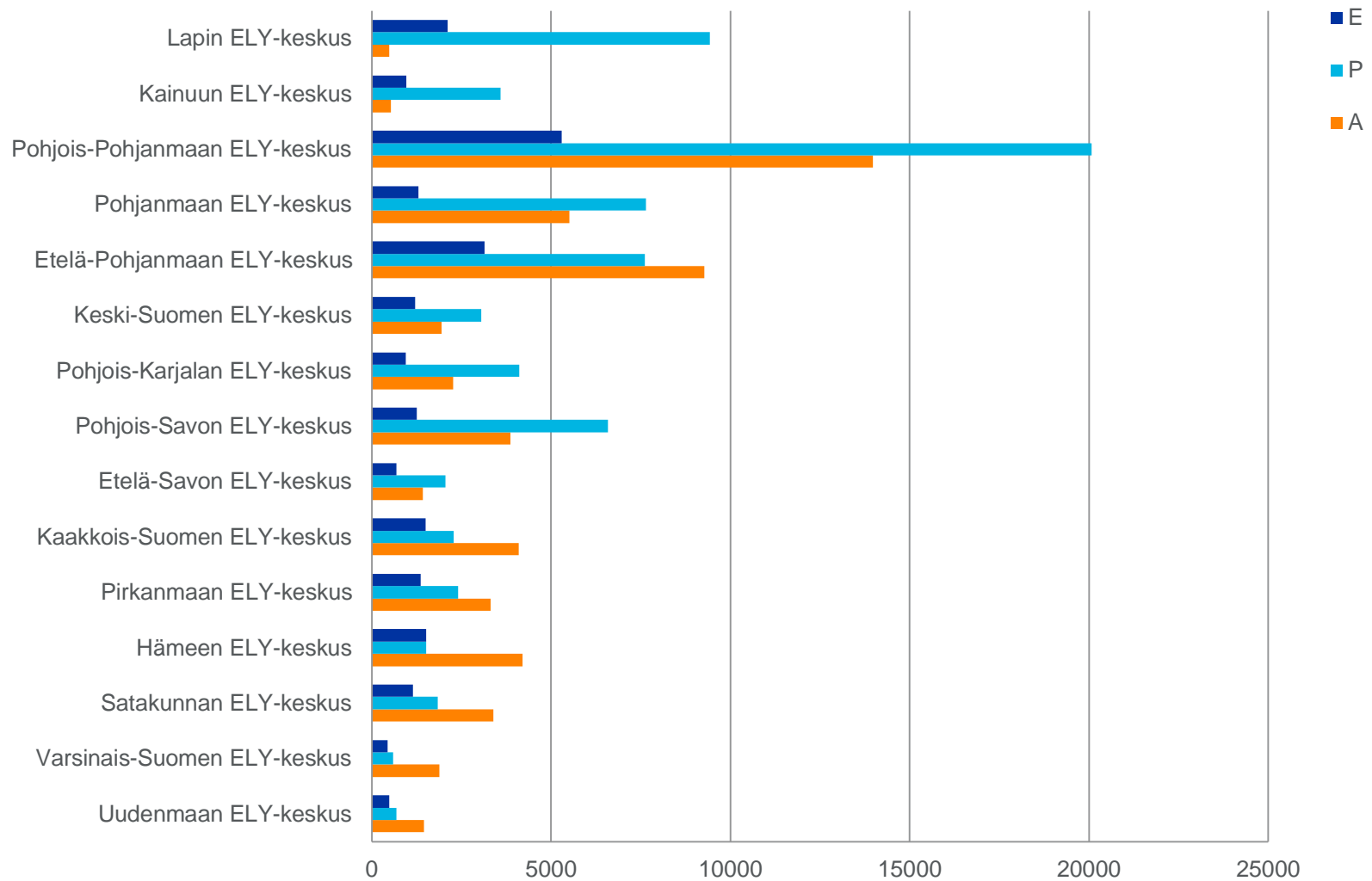

..nurmia, yksivuotisia viljoja, palkokasveja, (energia kasveja)...

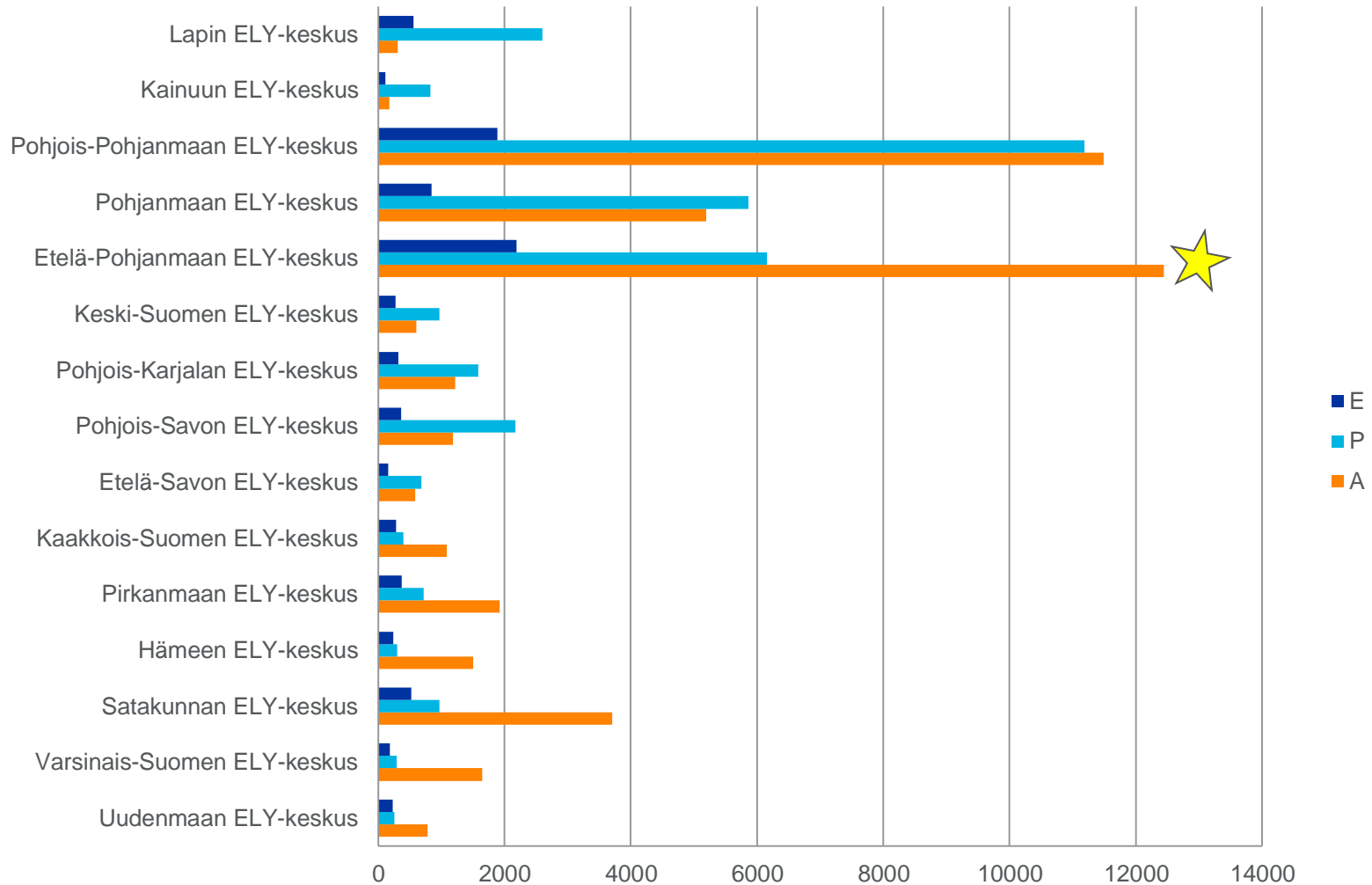
Suurin osa aktiivikäytössä, mutta pidetään myös ekstensiivisessä käytössä: pitkäaikaiset kesannot, monimuotoisuuskohteet, viljelemätön ala, hoidettu viljelemätön pelto...

→ kannattamattomia, vaikeita lohkoja viljellä...

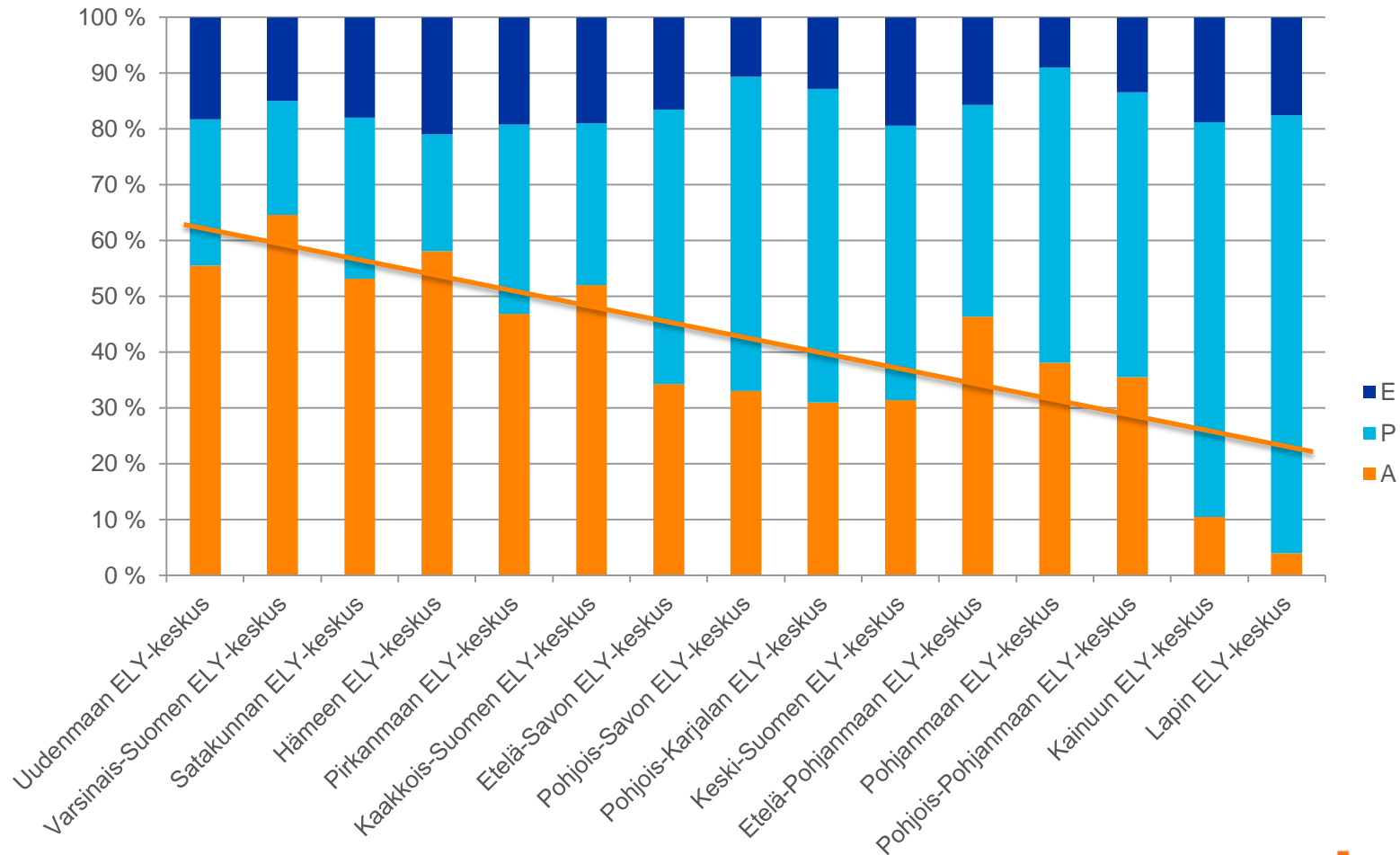
Paksuturpeisten turvemaiden viljelyintensiteetti

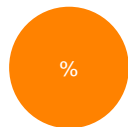
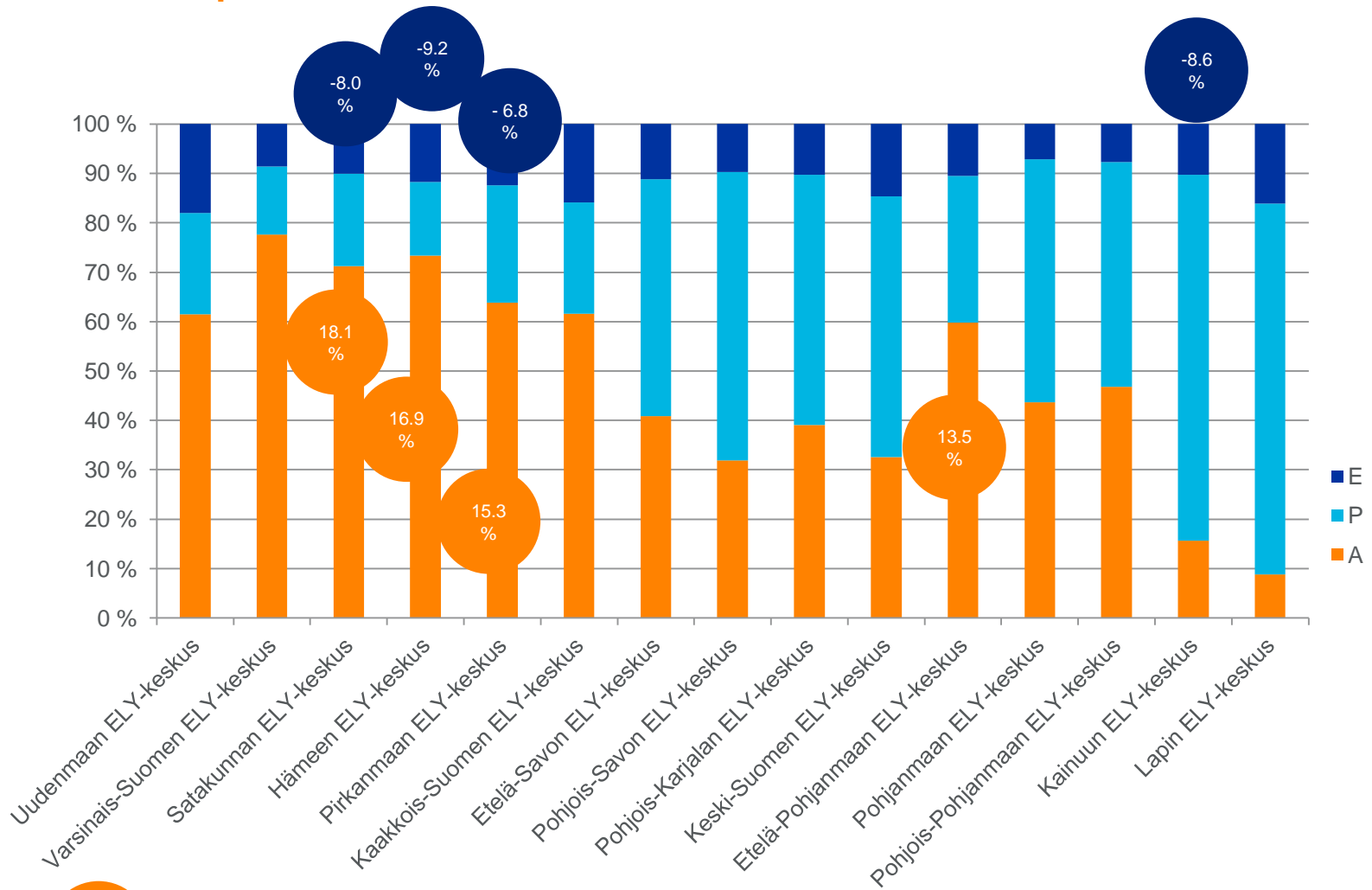
Ohutturpeisten turvemaiden viljelyintensiteetti

Paksuturpeisten turvemaiden viljelyintensiteetti %

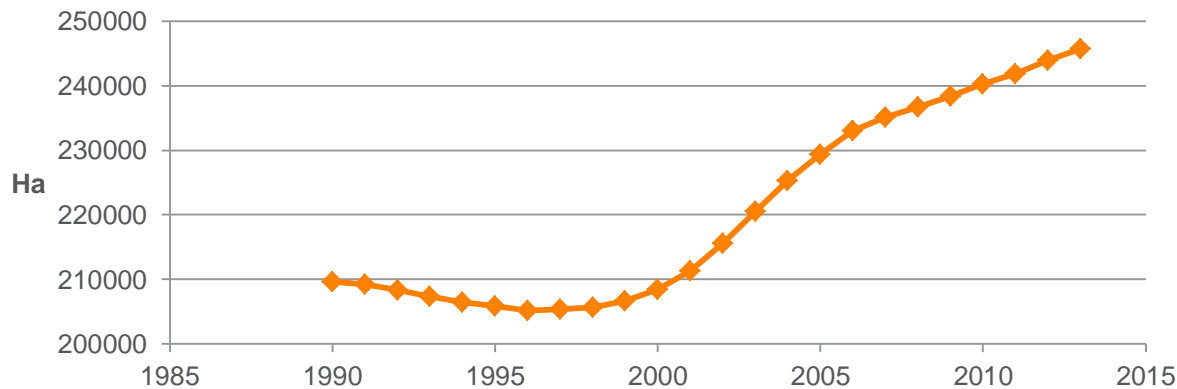
Ohutturpeisten turvemaiden intensiteetti %

=muutos ohut vs. paksu turpeiden turvemaiden viljelyintensiteetissä, eli n % enemmän A kasveja ohutturpeisilla kuin paksuturpeisilla mailla, kun taas ekstensiivisiä - % ohutturpeisilla mailla kuin paksuturpeisilla mailla

Turvemaiden viljelyalan muutos viime vuosina...

- Turvepeltojen pinta-ala kasvoi 37 t ha vuosina 2000 – 2013 → ko. alan päästölisäys **1 Mt CO₂e.**
- Nykyinen tahti: turvemaata raivataan peltokäyttöön n. 3600 ha/v (hiukan vähentynyt)

Kuva: K.Regina
2015

Kiivainta aikaa uusille
raivauksille

Turvemaita raivataan pelloksi, koska...

- Ostamiseen verrattuna helpompaa:
 - Ostohinta liian korkea (Pohjanmaa ja E-Suomi)
 - Ostettava pelto liian kaukana (Itä- ja Keski-Suomi)
 - Raivaaminen koetaan edullisimmaksi vaihtoehdoksi pitkällä tähtäimellä
- Vuokraamiseen verrattuna varmempaa
 - Vuokrapellon sijainti epäedullinen (liian kaukana, vaikea kulku)
 - Vuokrataso liian korkea
 - Pellon perusparannuksista ja muista hoitotoimista sekä vastuista vastaaminen?
- **Peltokuvioiden yhdistämisen/ muodon parantamisen vuoksi**
- Tilakoon kasvu, tarvittavaa peltoalaa ei muulla tavoin saatavilla
 - Tarvitaan lisää lannanlevitys tai rehuntuotanto alaa

...jos trendi jatkuu...

...Päästöt nousevat 1 Tg maankäyttösektorilla ja 0,3 Tg maataloussektorilla v.2020 mennessä, kun ilmasto- ja energiasstrategian mukaan maataloussektorin päästöjä pitäisi **vähentää** 0,75 Tg vuoteen 2020

Maankäytön ennuste vuoteen 2040: ”...*uutta turvemaata otetaan viljelyskäyttöön 30000 ha v.2040 mennessä* ”

2000- luvulla viljelyn turvemaan pinta-alan kasvu suurin syy siihen, ettei päästövähennystavoitteita ole saavutettu

...mutta miten toimia?

Uudenlaiset
viljelymenetelmät
?

Entä jos ei
tehdä mitään?

*KUINKA turvata tasapuoliset tuotanto-olosuhteet **mutta**
kestävästi?*

Päästövähennyksiin
tuotantoa
alentamatta?

Poliittiset
toimet?

Päästöjen
vähennys
mahdotonta jos
turvemaiden
raivaus pelloksi
jatkuu

Kiitos!

